

ПЕРЕДМОВА

Прискорення темпу життєдіяльності сучасної людини, зростання обсягів інформації, що здатні призводити до невротичних зривів у результаті інформаційного перенавантаження, емоційне напруження внаслідок ускладнення соціально-економічних умов і політичної ситуації в сучасному суспільстві зумовлюють збільшення випадків психічної патології, особливо межової, що, своєю чергою, потребує від психолога незалежно від його професійних орієнтацій, знань основ психіатрії, вмінь і навичок діагностувати психічну патологію. Не випадково у західній психології звично вживають термін *clinical psychology* стосовно обов'язків практичного психолога. Вивчення курсу “Патопсихологія” сприяє поглибленому розумінню структури і закономірностей психічної діяльності, дає змогу індивідуалізувати систему діагностичних, лікувальних, психопрофілактичних та експертних заходів.

Цей термінологічний словник сприятиме глибшому вивченню студентами навчальної дисципліни “Патопсихологія”, систематизації знань і формуванню вмінь практичної роботи з людьми.

У програмі дисципліни передбачено, щоб студенти розвинули необхідні уміння і змогли застосувати здобуті знання з патопсихології на практиці: добирання адекватних експериментальних методик патопсихологічного дослідження; формулювання мети і завдань патопсихологічного дослідження; вивчення медичної документації хворого; дослідження стану психічних функцій, процесів, станів пацієнта; виявлення патопсихологічних реєстр-синдромів; аналіз отриманих результатів патопсихологічного дослідження; формулювання висновків і

складання протоколу дослідження. Навчальна програма розроблена на основі сучасних підходів до розуміння залежної поведінки та з урахуванням Закону України “Про психіатричну допомогу” та прийняття Україною Міжнародної класифікації хвороб 10 перегляду.

Засвоєння основ патопсихології потребує від фахівця розуміння та володіння термінологією, що розкриває сутність найпоширеніших форм психічної патології, відхилень у розвитку психічної діяльності людини, особливостей їхнього виникнення й перебігу, що є предметом вивчення патопсихології. У результаті вивчення курсу студенти повинні опанувати методологічні принципи та основні напрями патопсихологічних досліджень, закономірності та механізми порушень психічних процесів.

Цей понятійно-термінологічний словник дає змогу ознайомитися та засвоїти основні патопсихологічні поняття і терміни, а також довідатись про досягнення сучасних науковців у галузі патопсихології, викладені у максимально доступній формі, що робить його корисним для широкого кола студентів денної та заочної форми навчання та всіх зацікавлених.

До уваги взято посібники, підручники та хрестоматійний матеріал таких авторів: Б. В. Зейгарник (1986), Б. В. Петровського (1983), В. І. Селіверстова (1997), К. К. Платонова (1981), Л. М. Балабанової (1998), І. А. Мартинюка (2008) та інших.

Словник розраховано насамперед на студентів вищих навчальних закладів спеціальностей “Психологія” (спеціалізація “Практична психологія”, “Медична психологія”), “Соціальна робота”, “Соціальна педагогіка”, а також усіх, хто цікавиться проблемами патопсихології.

Термінологія, розміщена у цьому понятійному словнику сприятиме кращому розумінню таких фундаментальних дисциплін: “Загальна психологія”, “Психофізіологія”, “Клінічна психологія”, “Медична психологія”, “Психіатрія”, “Психогенетика”, “Дефектологія”, “Судова психологія”, “Судова психіатрія”, “Загальна та кримінальна сексологія”, “Логопедія”.